

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija

Vilnius
2014

Švietimo ir mokslo ministerija dėkoja mokyklų ir universitetų bendruomenėms, kultūros ir visuomenės atstovams, Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės nariams, pačios ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų specialistams, teikusiems pastabas, viešosiose konsultacijose įvairiais požiūriais analizavusiems švietimui atsiveriančias galimybes ir kylančius iššūkius ir prisidėjusiems kuriant *Valstybinę švietimo 2013–2022 metų strategiją*.

Kviečiame teikti siūlymus dėl Strategijos įgyvendinimo Švietimo ir mokslo ministerijos Strateginių programų biuro vedėjui Ričardui Ališauskui (Ricardas.Alisauskas@smm.lt)

Mieli švietimo žmonės,

Lietuvos švietimas išgyvena svarbų laikotarpį. Lietuvos Respublikos Seimas 2013 metų gruodį patvirtino naują Valstybinę švietimo strategiją artimiausiam dešimtmečiui. Visuomenė turi daug vilčių ir ambi-

cingų lūkesčių, susijusių su švietimu. Negaliu pažadėti, kad pajėgsime patenkinti juos visus, tačiau darbo visiems užteks.

Švietimui keliami ambicingi veiklios, solidarios ir besimokančios visuomenės, atviro, kūrybingo, atsakingo žmogaus ugdymo uždaviniai. Siekiant įgalinančio ir patrauklaus švietimo reikalingi talentingi ir darbštūs mokytojai ir dėstytojai, išvalgūs ir telkiantys vadovai ir lyderiai, svetingos ir rūpestingos mokyklos ir darželiai. To tikimasi Valstybinėje švietimo strategijoje. Šiandien pats metas raitotis rankoves naujiems švietimo projektams šalies, savivaldybės ir mokyklos mastu. Visi ieškokime raktą, kaip išspręsti problemas, kaip pasiekti geresnius rezultatus.

Kviečiu visus į švietimo talką. Skaitykime Strategiją,

stenkimės ją suprasti ir atrasti sau, savo kasdienei veiklai. Kalbėkimės apie ją, dalykimės savo išvalgomis ir asmeninio įnašo planais. Strategijai įgyvendinti reikės daug jos idėjas diegiančių programų, planų, projektų. Svarbus kiekvieno lietuvio dalyvavimas ir racionalūs pasiūlymai. Siūlykime pertvarkų, problemų sprendimo, švietimo plėtros idėjas, projektus, modelius, kurie galbūt bus pagrindas tolesniems sprendimams.

Tikiuosi ne kartą susitikti su Jumis vėliau įvairiuose Strategijos diegimo darbuose – kai sudarinėsime konkrečių projektų komandas, kai aplankysiu Jus Jūsų mokyklose, kai vertinsime pasiektus rezultatus. Iš anksto dėkoju Jums visiems už indėlį tobulinant Lietuvos švietimą ir linkiu išvalgumo ir kūrybingumo.

*Švietimo ir mokslo ministras
prof. dr. Dainius Pavalkis*

Turinys

Šiek tiek istorijos	6
Strategijos kūrimas	11
Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas	17
Valstybinė švietimo strategija	18
I. Bendrosios nuostatos	18
• Strategijos paskirtis ir ištakos	18
• Vertybiniai principai	20
• Švietimo misija ir sėkmės veiksniai	21
II. Strategijos tikslai ir švietimo kaitos kryptys (uždaviniai)	22
• Pagrindinis tikslas ir vizija	22
• Strategijos kūrimo kontekstas ir ryšys su „Lietuva 2030“	23
• I prioritetas ir uždaviniai: Mokytojo asmenybė	30
• II prioritetas ir uždaviniai: Švietimo kokybės kultūra	32
• III prioritetas ir uždaviniai: Talka dėl įtraukties	36
• IV prioritetas ir uždaviniai: Mokymasis ir įgalinimas visą gyvenimą	40
• Pagrindinės nuostatos dėl ugdymo turinio ir tapatybės	43
III. Strategijos įgyvendinimas ir atsakomybė	44
Strategijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai ir siekiniai	46

„<...> pagaliau švietimo darbuotojai, neskirstomi kastomis, pradėtų dialogą apie gyvybinį tautos reikalą savarankiškai, nediriguojami. Tai būtų pirmoji pradžia, kurią reikėtų tęsti dabar toliau.“

Iš habil. dr. Meilės Lukšienės pranešimo
respublikinei švietimo konferencijai, 1988-12-09

„Ugdymo tikslas – žadinti žmoguje kultūros aukštumų nuovoką, o kartu jų ilgesį bei troškimą jas pasiekti.“

Iš Meilės Lukšienės pranešimo
Lietuvos kultūros kongrese, 1991-05-19

„Nuo ugdymo nėra laisvas nė vieno dalyko mokytojas. Akcentas – dorovinis, pilietinis ugdymas. Abiem visų pirma svarbesnis ne pamokslavimas, o mokyklos klimatas, santykiai.“

Iš Meilės Lukšienės pranešimo
Klaipėdoje ir Gargžduose mokslo metų
pradžios konferencijai, 1992-08-28

„Žmogus ir kultūra imami kaip du neatskiriami sandai: per kultūrą siekiama sudaryti optimalias sąlygas žmogaus brandai bei realizavimuisi, savo ruožtu per žmogų siekiama tautos ir žmonijos kultūrą tęsti ir puoselėti.“

„Mokyklos klimatas, pats buvimas joje orientuotinas į kur kas aukštesnį gyvenimo lygį nei tautos vidurkis, tik tada mokyklos poveikis gali būti ženklus.“

„Sistema keisis norima linkme, jei pati mokykla, kiekviena individualiai, o ne tik įsakoma iš viršaus, įsitikinus pritarus vykstančiai kaitai ir įsitrauks į ją kūrybiškai, t. y. laisvai, įvairiapusiškai ir atsakingai.“

Iš Meilės Lukšienės straipsnių leidinyje
„Lietuvos švietimo reformos gairės“, 1993
(Visos citatos iš *Jungtys*, 2000)

ŠVIETIMO STRATEGINIAI DOKUMENTAI

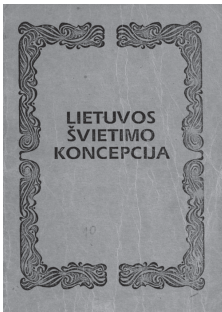

„Vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos uždavinys – ugdant žmogaus intelektą, emocijas, valią, brandinti jo nuostatą, kad jis yra gimtosios kultūros kūrėjas, atsakingas už jo raidą.“

„Mokykla turi turėti tam tikrą valdymo, mokymo ir santykių su visuomene autonomiškumą.“

Tautinės mokyklos koncepcija, 1989

„Lietuvos švietimo principai – humaniškumas, demokratiškumas, nacionalumas, atsinaujinimas.“

„Reformuoto ugdymo pagrindinis tikslas – savaranki ir kūrybinga, maksimaliai jau mokykloje savo gebėjimus išskleidžianti asmenybė.“

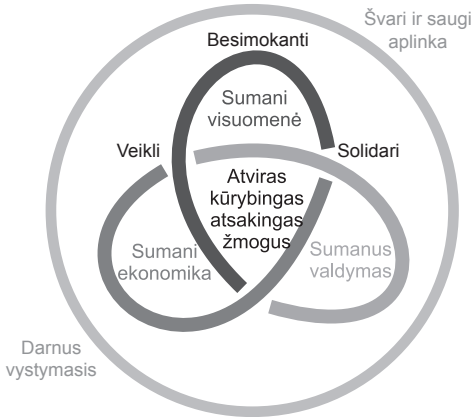
„Centralizuotai valdomas ne ugdymo procesas, bet ugdymo rezultatas.“

Lietuvos švietimo koncepcija, 1992

VALSTYBINĖS ŠVIETIMO 2003–2012 METŲ STRATEGIJOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PAGRINDINIAI REZULTATAI

<p>I tikslas: Veiksmingos ir darnios, atsakingu valdymu, tikslingu finansavimu ir racionaliu išteklių naudojimu pagrįstos švietimo sistemos kūrimas</p>	<p>II tikslas: Teštinės, mokymąsi visą gyvenimą laidojančios ir priemonamos, socialiai teisingos švietimo sistemos plėtotė</p>	<p>III tikslas: Švietimo kokybės, atitinkančios pilietinėje visuomenėje gyvenančio asmens ir visuomenės poreikius, užtikrinimas</p>
<p>+ planavimas ir stebėseną + besimokančiojo krepšelis + viešosios konsultacijos</p>	<p>+ racionalus tinklas + renovuotos mokyklos + nuotolinis mokymas</p>	<p>+ perkurtas ugdymo turinys + kompiuteriai, kalbos, pilietinės galios indeksas + populiaresnis profesinis mokymas</p>
<p>– atsakomybė ir atskaitomybė – biurokratizmas ir finansavimas</p>	<p>– silpnos jungtys, pripažinimas – ikimokyklinukai ir suaugusieji</p>	<p>– skaitymas ir matematika – žemi aukštųjų mokyklų reitingai</p>

VALSTYBĖS PAŽANGOS STRATEGIJA „LIETUVA 2030“

Valstybinės švietimo strategijos prisiimama užduotis: „sutelkti švietimo bendruomenę ir visus Lietuvos žmones (**solidarumas**) nuolat kryptingai lavintis (**mokymasis**) siekiant asmeninės ir šalies sėkmės (**veiklumas**)“.

Švietimo ir mokymo misija plačiaja prasme – siekti **aktyvaus pilietiškumo**, asmeninio **tobulėjimo** ir gerovės.

*Europos Komisija, „Švietimo persvarstymas“
(„Rethinking Education“), 2012*

NAUJOS ŠVIETIMO STRATEGIJOS KŪRIMAS

2010 – analizės metai (konsultacijos)

- Doktorės Meilės Lukšienės pirmieji skaitymai (2010-04-28)
- Visuomenė ir technologijos (2010-05-20)
- Perspektyvios švietimo politikos kryptys (2010-06-21)
- Švietimo bendruomenės diskusijos ir klausymai (2010-10-26)
- Meilės Lukšienės premijos 2010 m. nominantų diskusija (2010-11-10)
- Mokslas švietimo praktikai (2010-11-24)
- Dvasinis ugdymas: švietimo įstaigų vaidmuo (2010-12-21)
- Leidiniai (raportas ir švietimo problemų analizė)

2011 – modeliavimo metai (konsultacijos)

- Sėkminga mokyklų patirtis (2011-03-30)
- Doktorės Meilės Lukšienės antrieji skaitymai (2011-04-28)
- Projekto „Lyderių laikas“ I etapo baigiamoji konferencija (2011-05-18–20)
- Pedagogų asociacijos kuria Lietuvos švietimą (2011-11-03)
- Švietimo raidos scenarijų konkurso konsultacija (2011-11-04)

- Meilės Lukšienės premijos 2011 m. nominantų diskusija (2011-11-09)
- Tautinių mažumų švietimo perspektyva (2011-11-10)
- Savivaldybių švietimo lūkesčiai (2011-12-08)
- Švietimo raidos scenarijų konkurso rezultatų pristatymas (2011-12-23)
- Leidiniai (švietimo problemų analizės, knygos)

2012 – sutarimo metai

- Strategijos projektavimas
- 13 konsultacijų (verslas, mokslas, atskiros ministerijos ir t. t.)
- Siūlymai raštu, el. paštu, pristatymai pakvietus
- Svarstymas LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitete (2012-09-19)

2013 – patvirtinimo metai:

- Kreipimasis į valdančiosios politinės koalicijos frakcijas (2013-04-15)
- Svarstymas Lietuvos švietimo taryboje (2013-05-30)
- LR Vyriausybės pritarimas (2013-08-28, pirmas – 2012-12-05)
- Strategijos klausymai LR Seime (2013-10-09)
- Strategijos tvirtinimas LR Seime (2013-12-23)

Visų konsultacijų pranešimus, pateiktis ir informacinę medžiagą galima rasti ministerijos interneto svetainėje <http://www.smm.lt/web/lt/Ilgalaikes-svietimo-strategijos-po-2012-m-rengimas>

ŠVIETIMO RAIDOS SCENARIJŲ IDĖJOS

Mokytojų slėnis, atranka, skaičius, asmenybė, etika, tobulėjimas, karjera	Stebėseną, vertinimas, įsivertinimas, atskaitomybė, reitingai, reguliavimas, finansavimas, aplinka; autonomija, lyderystė, bendrystė	Įvairovė, jungtys, lankstumas, individualumas; laimė, orumas, santykiai, atjauta, tapatybė, pilietiškas kumas	Mokymosi visą gyvenimą sąlygos, kompetencijų vertinimo centrai, kūryba, verslumas, kompetencija
Atviras, kūrybingas, atsakingas žmogus			
Renkuosi mokytis Mokytojas turi būti: laisvas – galintis laisvai pasirinkti mokymo būdus, priemones, sudaryti geriausias sąlygas atsiskleisti mokinių individualiems gebėjimams; kūrybiškai	Civitas Tik gerai organizuotas švietimo įstaigų valdymas ir tinkamai sudėlioti stimulai sudaro sąlygas efektyviam lėšų panaudojimui, skatina abipusiai naudingą mokytojo ir mokinio	Ž. Gražus Šalies mokymosi įstaigos panašios į laboratorijas. Jose pilna erdvių, nišų, kuriose besimokantieji diskutuoja, ieško jiems aktualių problemų sprendimo, padeda vienas	Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija Siekiant asmeninio žmogaus tobulėjimo bei mokymosi visą gyvenimą idėjos raiškos, ateities suaugusiųjų

<p>žiūrintis į mokymąsi ir jo organizavimą; bendradarbiaujantis – telkiantis mokytis bendruomenę veikti kartu; profesionalus – nuolat reflektuojantis savo profesinę veiklą ir kryptingai tobulėjantis; atskaitingas – prisimantis atsakomybę už savo prisiimtų pareigų, sau ir mokiniams išskeltų tikslų įgyvendinimą.</p>	<p>dialogą, leidžia pasireikšti švietimo dalyvių kūrybingumui, skatina individualizaciją, didina švietimo sistemos dalyvių, visų pirma mokinio ir studento, motyvaciją.</p>	<p>kitam, eksperimentuoja, konstruoja įrengimus, kuria taikomuosius meno ir mokslo kūrinius.</p>	<p>švietime prioritetingomis sritimis turėtų tapti informacijos skaidrumas ir prieinamumas, veiklos autonomiškas, kūrybingumas, pasirinkimo galimybė ir inicijavimo laisvė.</p>
---	---	--	---

ŠVIETIMO RAIDOS SCENARIJAI IR VALSTYBINĖ ŠVIETIMO STRATEGIJA

Autoriai	Scenarijaus pavadinimas
CIVITTA	Lietuvai
Renkuosi mokytis, Mokyklų tobulinimo centras	Kuriame mokyklą vaikams
Giedrius Kazakevičius	Kaip teisingai investuoti 6 mlrd. litų?
Dr. Žygimantas Grauskas	Lietuva – sumani šalis
Lietuvos laisvosios rin- kos institutas	Švietimas: link individualaus, laisvo, privataus
Doc. dr. Bronislovas Burgis	Šviesioji Lietuva
Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija	Suaugusiųjų švietimo raidos scenarijus
Lietuvos edukologijos universitetas	Atsakingai ir kūrybiškai besi- mokanti visuomenė
Prof. habil. dr. Algirdas Povilas Ažubalis	Kas pasiekta – tobulinkime, kas nepavyko – atmeskime, ko be reikalo atsisakėme – sugrą- žinkime
Evaldas Arnoldas Radzionas	Nuorodos švietimo aplinkai ir patogumams plėtoti
Dr. Laimutė Anužienė	Švietimo raidos sisteminė vadyba

Visus Švietimo raidos scenarijų konkursui pateiktus scenarijus galima rasti ministerijos interneto svetainėje <http://www.smm.lt/web/lt/Ilgalaikes-svietimo-strategijos-po-2012-m-rengimas>

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS DĖL VALSTYBINĖS ŠVIETIMO 2013–2022 METŲ STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

2013 m. gruodžio 23 d. Nr. XII-745

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 54 straipsnio 2 dalimi, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Valstybinę švietimo 2013–2022 metų strategiją (pridedama).

2 straipsnis.

Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei rengiant Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektus atsižvelgti į Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos nuostatas.

SEIMO PIRMININKĖ

LORETA GRAUŽINIENĖ

VALSTYBINĖ ŠVIETIMO 2013–2022 METŲ STRATEGIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

STRATEGIJOS PASKIRTIS IR IŠTAKOS

1. Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija (toliau – Strategija) parengta siekiant sutelkti švietimo bendruomenės pastangas esminiams švietimo pokyčiams, kurie būtinai atsižvelgiant į visuomenės lūkesčius, Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 (Žin., 2012, Nr. 61-3050), nuostatas, pasaulines švietimo filosofijos, politikos ir praktikos tendencijas, naujausius Lietuvos ir Europos Sąjungos švietimo būklės duomenis, ir tam kryptingai skirti finansinius, materialinius ir intelektualinius išteklius.

2. Strategija rengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) 54 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgiant į Strateginio planavimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. 57-2312; 2010, Nr. 102-5279).

3. Strategija tęsia švietimo reformos pradininkės habil. dr. Meilės Lukšienės iškeltas idėjas, Lietuvos švietimo koncepcijoje (patvirtintoje 1992 m. spalio 22 d. Lietuvos švieti-

mo tarybos, 1992 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministerijos kolegijos ir 1992 m. lapkričio 26 d. kultūros ir švietimo ministro <http://old.smm.lt/strategija/docs/srp/koncepcija/koncepcija1.htm>) pradėtą Lietuvos švietimo raidos strateginį planavimą.

4. Strategiją rengiant paisyta Valstybinės švietimo 2003–2012 metų strategijos įgyvendinimo pusiaukelės („Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimas 2003–2007“, Vilnius, ŠAC, 2007. http://www.smm.lt/uploads/documents/Veikla_strategija/2003_2012_metu_Valstybin_%20svietimo_strategija/Svietimo_strategija.pdf) ir viso strateginio laikotarpio nuostatų įgyvendinimo analizės ir įvertinimo („Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimas 2003–2012“, Vilnius, ŠAC, 2012. http://www.smm.lt/uploads/documents/Veikla_strategija/2003_2012_metu_Valstybin_%20svietimo_strategija/1562_Svietimo_strategija%202012.pdf).

5. Rengiant Strategiją remtasi:

5.1. per viešąsias konsultacijas (organizuotas nuo 2010 m.) su įvairiomis visuomenės ir profesinėmis grupėmis, įskaitant edukologijos ir kitų mokslo krypties atstovus, išsakytais lūkesčiais ir įžvalgomis;

5.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos (toliau – Švietimo ir mokslo ministerija) paskelbtam Švietimo raidos scenarijų konkursui pateiktais, ekspertų nuomone, geriausiais scenarijais;

5.3. Lietuvos švietimo būklę atskleidžiančių duomenų analize;

5.4. Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ keliamais uždaviniais švietimui;

5.5. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu;

5.6. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140);

5.7. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627);

5.8. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu (Žin., 2003, Nr. 119-5406);

5.9. Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymu (Žin., 2003, Nr. 114-5115; 2008, Nr. 76-2998);

5.10. Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencija, ratifikuota Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo ratifikavimo“ (Žin., 2010, Nr. 67-3350).

6. Strategija parengta atsižvelgiant į Europos Komisijos 2010 m. kovo 3 d. komunikatą „Europa 2020. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:LT:PDF>), kitus Europos Sąjungos teisės aktus, susijusius su švietimu.

VERTYBINIAI PRINCIPAI

7. Strategija remiasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir

Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““ įtvirtintais vertybiniais principais:

7.1. humaniškumo, demokratiškumo ir lygių galimybių, pilietiškumo, laisvės realizavimo ir etikos, tolerancijos ir dialogiškumo;

7.2. tautinės tapatybės, istorijos pažinimu grįsto tradicijos tęstinumo ir atvirumo kultūrų įvairovei;

7.3. bendradarbiavimo, bendro darbo ir įvairių visuomenės grupių nuomonių nuolatinio keitimosi ir indėlio į bendrus tikslus;

7.4. kūrybiškumo, išradingumo, saviraiškos, savo ir visuomenės sėkmės kūrimo generuojant idėjas ir jas įgyvendinant, kontekstualaus atvirumo naujovėms ir geriausiai pasaulio praktikai;

7.5. atsakingumo už savo veiksmus, aktyvaus rūpinimosi savimi, aplinka, bendruomene, valstybe, veiksmingo veikimo siekiant tikslų.

ŠVIETIMO MISIJA IR SĖKMĖS VEIKSNIAI

8. Švietimo misija – suteikti kiekvienam su Lietuva save susiejusiam asmeniui savarankiško ir aktyvaus gyvenimo pagrindus, padėti nuolat tobulinti savo gebėjimus tapti visaverčiu demokratinės visuomenės nariu, aktyviai dalyvaujančiu socialiniame, ekonominiame ir kultūriniame gyvenime.

9. Švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka tada, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą – daro progresyvią

įtaką mąstymo ir veikimo kultūrai. Esminis sėkmės veiksnys – švietimo institucijų ir visuomenės narių dinamiška sąveika kuriant sumanią visuomenę. Tik taip švietimas gali prisidėti prie Lietuvos tikslo tapti modernia, veržlia, atvira pasauliui, puoselėjančia savo tautinę tapatybę valstybę.

II. STRATEGIJOS TIKSLAI IR ŠVIETIMO KAITOS KRYPTYS (UŽDAVINIAI)

PAGRINDINIS TIKSLAS IR VIZIJA

10. Pagrindinis strateginis tikslas – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, ugdyti veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį.

11. Lietuvos švietimo vizija – kiekvienas vaikas, jaunas ir suaugęs žmogus Lietuvoje siekia ir nesunkiai randa, kur mokytis, šalies švietimo sistemą sudaro valstybinės, savivaldybių ir nevalstybinės nuolat tobulėjančios, tarpusavyje ir su partneriais bendradarbiaujančios švietimo įstaigos, kurių darbuotojai turi autoritetą visuomenėje ir palaiko nuolatinę diskusiją dėl šalies švietimo plėtotės, Lietuvos valstybės ir jos žmonių sėkmės ir kultūros bei ūkio plėtros, atsižvelgiant į miesto ir kaimo darnią raidą.

STRATEGIJOS KŪRIMO KONTEKSTAS IR RYŠYS SU „LIETUVA 2030“

12. Pagrindinio strateginio tikslo kontekstas:

12.1. Pagrindinius valstybės poreikius įvardija Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, iškėlusį sumanios Lietuvos viziją. Visuomenė turi tapti veikli, solidari, nuolat besimokanti. Kiekvienas asmuo – atviras kaitai, kūrybingas ir atsakingas. Tik taip Lietuvos Respublika galėtų atsirasti tarp 10 pažangiausių Europos Sąjungos valstybių narių, o kiekvienas asmuo taptų savarankiškai kuriančiu savo sėkmę sąmoningu piliečiu, įsiliejančiu į tokių pat asmenų nacionalinę ir pasaulinę bendruomenę, pažangią ekonomiką ir savitą nacionalinę kultūrą. Todėl švietimo politika ir numatomos švietimo kaitos kryptys turi sutelkti švietimo bendruomenę ir visus Lietuvos žmones (solidarumas) nuolat kryptingai lavintis (mokymasis) siekiant asmeninės ir šalies sėkmės (veiklumas), užtikrinant lygias galimybes.

12.2. Lietuva yra nemažai pasiekusi švietimo prieinamumo srityje. Esame pirmi (nuo 2010 metų) Europos Sąjungoje pagal darbingo amžiaus (25–64 metų) asmenų, turinčių bent vidurinį išsilavinimą, dešimtuke – pagal jaunimo (30–34 metų) aukštojo išsilavinimo lygį (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>; <http://www.svis.smm.lt>; <http://www.stat.gov.lt>). Tačiau nuo 2009 metų aukštojo mokslo prieinamumas sumažėjo (pabrango studijų mokestis), tai ilgainiui gali atsiliepti ir bendriesiems išsilavinimo lygio rodikliams. Atsilie-

kame pagal įtraukties į ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą, suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą lygį (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>; <http://www.svis.smm.lt>; <http://www.stat.gov.lt>), turime socialinės atskirties rizikos grupių, ypač jaunimo, kurioms neužtikrinamos lygios galimybės dalyvauti visuomenės gyvenime, jie sunkiai integruojasi į darbo rinką. Stokojame dėmesio gabiesiems, pagal mokinių aukščiausių lygmenų pasiekimus atsiliekame nuo pirmaujančių šalių (<http://www.oecd.org/pisa/>; <http://www.iea.nl>). Yra nemaži miesto ir kaimo švietimo prieinamumo ir kokybės skirtumai (<http://www.svis.smm.lt>; <http://www.smm.lt/web/lt/teise-saktai/tyrimai-ir-analizes/svietimo-bukles-apzvalgos>; <http://www.nmva.smm.lt/nmva/leidiniai/nmva-leidiniai>; <http://www.nec.lt>). Būtina plėtoti švietimo sistemos alternatyvas, kurios būtų prieinamos, patrauklios ir vertingos dabar menkai į mokymąsi įtrauktoms visuomenės grupėms – ikimokyklinio amžiaus vaikams, socialinės rizikos grupės jaunimui, suaugusiesiems, taip pat kaimo gyventojams. Turime sukurti įvairesnes paskatas ir sąlygas mokytis bet kurio amžiaus asmeniui, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, net ir atokesnėse kaimo vietovėse, ugdyti kiekvieno gebėjimą atpažinti save veiklos pasaulyje ir sudaryti sąlygas formalizuoti turimas žinias bei kompetencijas, neatsižvelgiant į tai, ar jos įgytos savarankiškai mokantis, ar veikiant praktiškai, formalioju ar neformalioju būdu.

12.3. Lietuvos bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštosios, neformaliojo švietimo mokyklos nepakankamai

išnaudoja turimą potencialą, siekdamas geresnės kokybės ir sąveikos su žmogaus ir visuomenės poreikiais. Pastaraisiais metais daug nuveikta į bendrojo ugdymo mokyklas diegiant įsivertinimo, strateginio planavimo, socialinės partnerystės ir tinklaveikos elementus, tačiau tokia praktika vis dar netapo tradicine, savaimine mokyklų kultūra, dažniau apsiribojama teisės aktų ar laikinų projektų vykdymu. Pasaulinių reitingų viršūnėse neturime įsitvirtinusių Lietuvos aukštųjų mokyklų, kurios, rengdamos specialistus, visiškai pateisintų visuomenės lūkesčius. Aukštosios mokyklos tik mokosi derinti autonomiją su atskaitomybe visuomenei ir atsakomybe už veiklą, menkai į įvairių rūšių veiklą įtraukia socialinius partnerius, mažai naudoja šiuolaikines institucinio, drauge ir studijų kokybės valdymo praktikas. Prastai vykdomas būsimųjų specialistų poreikio planavimas ir racionalus studijų bei mokymo vietų pasiskirstymas tarp universitetų, kolegijų ir profesinių mokyklų. Toliau turi būti skatinamas balansas tarp universitetinio, koleginio ir profesinio išsilavinimo. Mažai pritraukiame užsienio jaunimo studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose, vangiai perimame geriausią tarptautinę studijų partiją.

12.4. Visais švietimo lygiais pernelyg silpnai išplėta kokybės kultūra, mokyklų bendruomenės nėra aktyviai įsitraukusios į kokybės, įsivertinimo ir įrodymais grįstos vadybos kūrimo procesus kaip sprendimų siūlytojai ir priėmėjai. Todėl reikia plėtoti tokią kultūrą, kai tyrimai, vertinimai yra nukreipiami į tai, kad atsirastų įrodymais, patirtimi ir žinoji-

mu grįsta lyderystė, nuolatinis tobulinimas ir aukštos kokybės siekis. Tokia lyderystė turėtų pasižymėti atsakomybe ir visų švietimo valdymo lygmenų įsitraukimu, visų švietimo dalyvių ir socialinių partnerių gebėjimų panaudojimu švietimo tikslui pasiekti.

12.5. Tarptautinės švietimo pasiekimų vertinimo asociacijos (angl. *International Association for the Evaluation of Educational Achievement*, toliau – IEA) tarptautinio skaitymo gebėjimų tyrimo (angl. *Progress in International Reading Literacy Study*, toliau – PIRLS) duomenimis, Lietuvos vaikų pradinio ugdymo skaitymo gebėjimų pasiekimai yra palyginti geri, tačiau pagrindinio ugdymo pakopoje, Ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (angl. *Organisation for Economic and Social Cooperation and Development*, toliau – OECD) tarptautinio penkiolikmečių tyrimo (angl. *Programme for International Student Assessment*, toliau – PISA) duomenimis, šių gebėjimų pasiekimai jau mažesni, negu Europos Sąjungos vidurkis. IEA tarptautinio matematikos ir gamtos mokslų tyrimo (angl. *Trends in International Mathematics and Science Study*, toliau – TIMSS) duomenimis, nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pradžios Lietuvoje užfiksuota didžiausia matematikos ir gamtos mokslų rezultatų pažanga, palyginti su kitomis šalimis, tačiau OECD šalių vidurkis, vertinant penkiolikmečių skaitymo gebėjimus, gamtamokslį, matematinį raštingumą (OECD PISA duomenys), yra aukštesnis negu Lietuvos. Visuomenė yra susirūpinusi dėl per ankstyvo ir per stipraus mokinių mo-

kymosi turinio individualizavimo, kuris gali trukdyti tolesniam mokymosi ar studijų pasirinkimui.

12.6. Iki šiol nepavyksta ugdymo proceso pakreipti, socialinių partnerių ir bendruomenių suburti esminėms kompetencijoms ugdyti. Vis dažniau susiduriama su motyvacijos mokytiis stoka. Visuomenės pasitikėjimas švietimu yra gana geras (pastaruosius penkerius metus svyravo nuo 40 iki 50 procentų, <http://vilmorus.lt>), tačiau tai sudaro prielaidas ir dideliems lūkesčiams – norima, kad mokykla drauge su tėvais ugdytų kūrybiškus žmones, asmenybes, aktyvius Lietuvos valstybės piliečius, išmanančius valstybės ir kaimyninių šalių istoriją bei kultūrą, norinčius siekti naujų žinių ir tobulėti, gebančius prisiimti atsakomybę už save ir valstybę. Šie lūkesčiai daug labiau negu anksčiau yra susiję su išskirtiniais reikalavimais mokytojams, dėstytojams ir dėmesiu jiems. Jų kompetencija, asmeninės savybės, motyvacija, kūrybiškumas ir noras nuolat tobulėti, gebėjimas perimti gerąją praktiką yra pagrindinis Lietuvos švietimo sėkmės matas. Todėl būtina atrasti paskatų ir sąlygų kurtis reflektuojančių, kūrybingų ir profesionalių mokytojų ir dėstytojų bendruomenėms, ugdyti švietimo įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų ir kitų asmenų telkiančios ir pasidalytosios lyderystės gebėjimus. Svarbi parama jaunam, pradedančiam veiklą mokytojui ir dėstytojui sukuriant palankias sąlygas karjerai.

12.7. Globalizacijos amžiuje svarbu iš naujo persvarstyti savo tautinę tapatybę, suvokti, kas mus (įskaitant išvyks-

tančiusius iš Lietuvos ir atvykstančiusius čia gyventi) vienią ir sieja su Lietuvos valstybe. Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ švietimui kelia uždavinius stiprinti piliečių istorinę savimonę ir savigarbą skatinant įvairių rūšių kultūrinę ir meninę raišką, atnaujinant švietimo programas, sumaniai naudojant paveldo objektus ugdymo reikmėms. Svarbūs ir Lietuvos švietimo ryšiai su pasaulio lietuviais, lituanistinis ugdymas, tarpkultūrinis raštingumas, virtualus mokymas siekiant palaikyti jų tautinį tapatumą. Be to, svarbu deramai rūpintis migracijos įtaka švietimui, atvykstančių studentų, mokinių mokymui, didinti tarptautiškumą.

12.8. Nacionaliniu ir tarptautiniu mastu švietimo sistemai ir kiekvienai švietimo įstaigai keliami vis aukštesni kokybės standartai, vis labiau keliama profesinė mokytojų ir dėstytojų kompetencijos kartelė, nuolat didėja reikalavimai ugdymo, profesinio mokymo ir studijų aplinkai, aprūpinamai šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis, informacinėmis komunikacinėmis technologijomis. Visam tam reikia atitinkamų investicijų. Todėl itin svarbu išlaikyti Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (angl. *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*, UNESCO) (<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001211/121147e.pdf>, p. 40), taip pat OECD (<http://www.oecd.org/edu/highlights.pdf>, p. 46; http://dx.doi.org/10.1787/eag_highlights-2012-en) rekomenduojamą ne mažesnę negu 6 procentų bendrojo vidaus produkto valstybės biudžeto dalį švietimui

ir paisyti Europos Tarybos rekomendacijos dėl 2013 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos, kurioje nurodoma didinti išlaidų dalį moksliniams tyrimams ir švietimui (http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/csr2013_lithuania_lt.pdf, p. 4). Pastaraisiais metais gerokai smukęs švietimo biudžetas turėtų būti atkurtas ir išlaikomas pagal pažangiausios švietimo kokybės šalių praktiką.

13. Strategijos tikslai:

13.1. pasiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų daugumą sudaro apmąstantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs mokytojai ir dėstytojai (toliau – pirmasis Strategijos tikslas);

13.2. įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną (toliau – antrasis Strategijos tikslas);

13.3. užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo apimtį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius (toliau – trečiasis Strategijos tikslas). Teikti veiksmingą pedagoginę ir psichologinę pagalbą mokiniams, patiriantiems mokymosi sunkumų;

13.4. garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sis-

temą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje. Derinti asmens pasirinkimą su valstybiniu planavimu (toliau – ketvirtasis Strategijos tikslas).

**I PRIORITETINĖ KRYPTIS:
MOKYTOJO ASMENYBĖ**

**Kaip švietimui sėkmingai konkuruoti darbo rinkoje
dėl profesionalių darbuotojų?**

**„Mokytojo rengimo formos negali atsiskirti nuo
turinio – mes pratę prie siauros profesionalizacijos ir
siauro atsakomybės supratimo – demokratinėje atviroje
visuomenėje tai netinka.“**

Meilė Lukšienė, 1994

(cituota iš Jungtys, 2000, p. 266)

14. Pirmojo Strategijos tikslo pagrindimas:

14.1. Strategijos sėkmė priklausys nuo švietimo sistemos pajėgumo pritraukti dirbti gabiausias žmones, galinčius perteikti savo patirtį kitiems. 2012 m. į švietimo ir ugdymo universitetines studijas įstojo asmenys, kurių mažiausias stojamasis balas buvo 15,62 (Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti duomenys), o į populiariausias medicinos ir sveikatos studijų kryptis – 19,22. Tai rodo, kad gabiausieji ir darbščiausieji nepritraukiami dirbti į švietimo sritį.

14.2. Švietimo ir ugdymo studijų turinys kol kas neteikia plataus humanitarinio kultūrinio akiračio, kuris reikštų

būsimų mokytojų kaip asmenybės ugdytojų erudiciją, lemtų jų prestižą visuomenėje ir skatintų gabijų pritraukimą. Toks kultūrinis išsilavinimas – esminė sąlyga mokytojams tapti veiksmingais Lietuvos kultūros tradicijos laidininkais ir aktyvių jos kūrėjų ugdytojais. Dar neturime sutelktos mokytojų bendruomenės, dar tik pradeda formotis mokyklų bendradarbiavimo tinklai, kuriuose būtų dalijamasi patirtimi ir bendradarbiaujama siekiant kokybės. 87,5 procento šalies mokytojų, ugdančių pagal bendrojo ugdymo programas, sudaro moterys. Visapusiškam vaikų ir jaunimo ugdymui trūksta teigiamų vyriškų pavyzdžių, o šią spragą galėtų užpildyti mokytojai vyrai.

15. Pirmajam Strategijos tikslui pasiekti numatomos veiklos kryptys (uždaviniai):

15.1. motyvuoti gabius jaunos žmonės rinktis karjerą formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose. Užtikrinti besimokančiųjų psichologinius poreikius atitinkančią lyčių dermę tarp mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo programas;

15.2. išplėtoti aukštos kokybės, naujausias žinias integruojančias švietimo ir ugdymo kryptų studijas, kurios suteiktų absolventams platų kultūrinį akiratį ir galimybę mokytis kelis dalykus arba atlikti kelis pedagoginius vaidmenis;

15.3. stiprinti motyvaciją suteikiant galimybių mokytojams ir dėstytojams nuolat tobulinti kvalifikaciją plečiant kultūrinį akiratį, didinant šiuolaikinių technologijų išmanyimą, orientuojantis į kūrybiškumo, pilietiškumo, lyderystės,

verslumo ugdymą ir atrandant įvairesnį pedagoginių funkcijų spektrą. Sudaryti galimybę ilgai dirbantiems aktyviems mokytojams tobulinti kvalifikaciją aukštojoje mokykloje. Skatinti mokslininkus įsitraukti į bendrąjį ugdymą ir teikti naujausias žinias;

15.4. stimuliuoti nuolatinį pozityvios patirties perėmimą ir dalijimąsi tarp dėstytojų bei formaliojo ir neformaliojo švietimo mokytojų, skatinti mokytojų ir dėstytojų judumą šalyje ir tarptautiniu mastu bei kitas keitimosi švietimo idėjomis formas;

15.5. stiprinti visuomenės pasitikėjimą švietimo sistema, mokytojais ir dėstytojais bei jų pasitikėjimą savimi tikrų sėkmės istorijų sklaida ir akademinio sąžiningumo skatiniu.

II PRIORITETINĖ KRYPTIS: ŠVIETIMO KOKYBĖS KULTŪRA

Kaip pritraukti dėmesį į aukštesnius rezultatus?

„Visų pirma, mokykla turi tapti ne objektu, kurį tvarko kas nors iš šalies, o subjektu – veikėju, turinčiu savo veidą, tradicijas, tempus.“

Meilė Lukšienė, 1993

(cituota iš *Jungtys*, 2000, p. 76)

16. Antrojo Strategijos tikslo pagrindimas:

16.1. Švietimo vadyba turi tapti racionalesnė ir labiau bendruomeninė. Pastaruoju metu nemažai padaryta mažinant

mokyklų reguliavimą teisės aktais, suteikiant mokykloms daugiau savarankiškumo (autonomijos) priimti įvairius sprendimus. Tačiau bendra teisės aktų bazė išlieka gana didelė, bendrojo ugdymo mokyklose dėl ilgai vyravusių griežtų valdymo reikalavimų ir kontrolės stokojama pasitikėjimo savimi, linkstama apsidrausti. Menkai bendradarbiaujama į mokyklų bendruomenes įtraukiant mokinius, tėvus, socialinius partnerius, nepasikliaujama visuomenės užsakymu, daugiau orientuojamasi į aukštesnės vadovybės pavedimus. Tai neleidžia mokyklose sukurti solidarios bendruomeninės elgsenos įgūdžių, neformuoja priklausymo bendruomenei, tautai tapatybės, atsakomybės už tautos kultūros ir valstybės gyvavimą. Visa tai slopina kūrybiškumą įgyvendinant naujas idėjas, atsakomybės prisiėmimą, lyderystę ir dinamiškesnio savarankiško kokybės gerinimo galimybes. Mažai skiriama finansinės paramos savarankiškai tobulėti pasiryžusioms mokykloms ir savivaldybių administracijų švietimo tobulinimo projektams, neveiksmingos kitos bendruomenių ir vadovų pastangų pripažinimo bei skatinimo priemonės, stokojama finansavimo lankstumo. Nesukurtos mokyklų ir jų savininko teisės ir pareigos įgyvendinančių institucijų, dalyvių susirinkimų (savininkų) atskaitomybės bendruomenei formos.

16.2. Per pastarąjį dešimtmetį išpuoselėta švietimo duomenų surinkimo kultūra, tačiau dėl įgūdžių stokos ir ne itin aukštos vadybinės kultūros menkai ja naudojamosi. Mažai užsakoma tyrimų, skirtų bendrosios švietimo politikos krypties pagrindimui nustatyti, vyrauja į konkrečias siauros

srities problemas nukreipti tyrimai. Tik dalyje švietimo sričių yra patikimo rezultatų matavimo tyrimų. Tyrimų išvadomis menkai naudojamosi priimant praktinius sprendimus dėl formaliojo, neformaliojo švietimo, savišvietos ir švietimo įstai-gų veiklos gerinimo. Visuomenė per mažai įtraukiama į švie-timo kaitos gairių ir konkrečių naujovių svarstymą, nėra nuo-latinio dialogo tradicijos ir mechanizmų, neišplėtotos viešo-sios konsultacijos ir visuomeniniai susitarimai dėl permainų kryptių ir jų įgyvendinimo modelių.

16.3. Gebėjimų vertinimo sandara neatitinka mokymo-si visą gyvenimą realijų ir neskatina nuosekliai kaupti kom-petencijų, nėra adekvati dalies kompetencijų savasčiai, ne-tampa saviugdos ir savikontrolės priemone.

16.4. Visuomenė mažai žino apie naujausius ugdymo tikslus, siekiamas išugdyti kompetencijas, įteisintas oficia-liuose dokumentuose, nes silpnai įtraukiama į jų formavimą. Vyrauja nuomonė, kad reikalingų kompetencijų, ypač susietų su kūrybiškumu, technologiniais praktiniais žinių pritaikymo gebėjimais, bendravimu, verslumu, organizuotumu ir kita, neugdama arba neišugdama, nes nesama šių kompetencijų įvertinimo ir pripažinimo mechanizmų.

17. Antrajam Strategijos tikslui pasiekti numatomos veiklos kryptys (uždaviniai):

17.1. tobulinti švietimo reguliavimą atveriant kelius institucijų organizacinei įvairovei, orientuojantis į subsidia-rumo ir socialinės bendrystės principus, suteikti daugiau tei-sių ir atsakomybės mokyklų savininko teises ir pareigas įgy-

vendinančioms institucijoms, dalyvių susirinkimams (savininkams) ir pačioms mokykloms. Siekti, kad didėtų parama švietimui privačiomis lėšomis, nemažinant skiriamų valstybės biudžeto lėšų. Stiprinti universitetų autonomiją. Numatyti ir įteisinti mokyklų administravimo struktūrų įvairovę, atsižvelgiant į individualias tos mokyklos aplinkybes. Suformuoti mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų, dalyvių susirinkimų (savininkų) ir mokyklų atskaitomybės visuomenei ir besimokantiesiems mechanizmus, greta žinių (kiekybinių) išryškinančius kompetencijos (kokybinius) pasiekimus, numatyti metinės pažangos, kurios centre būtų ugdomųjų pasiekimai, skelbimą. Skatinti visuomenę reikšti nuomonę apie švietimo kokybę ir daryti jai poveikį;

17.2. mokyklų tiksluose ir švietimo sistemos struktūroje derinti lygių galimybių visiems teikimą ir siekį skatinti asmenis bei organizacijas orientuotis į aukščiausius rezultatus. Skatinti švietimo turinio įvairovę atveriant daugiau erdvės mokinių, tėvų ir socialinių partnerių iniciatyvoms. Kartu siekti, kad besimokančiųjų įgyjamos kompetencijos sudarytų sąlygas jiems būti visaverčiais sparčiai besikeičiančios visuomenės piliečiais. Visais švietimo lygiais pradėti taikyti kriterinį kaupiamąjį vertinimą kaip besimokančiojo pasiekimų savikontrolės būdą;

17.3. kokybės valdymo savireguliacijos diegimu ir personalo pastangomis organizacijos tikslams pasiekti stiprinti veiklos ir teikiamo švietimo kokybę. Užtikrinti, kad instituci-

jos naudotūsi visomis integruotų informacinių valdymo sistemų galimybėmis;

17.4. sustiprinti esamos padėties vertinimo ir rengiamų sprendimų poveikio išankstinio vertinimo gebėjimus ir kokybę. Organizuoti tyrimais ir naujausiomis žiniomis pagrįstus susitarimus dėl bendrųjų švietimo rezultatų kokybės turinio.

III PRIORITETINĖ KRYPTIS: TALKA DĖL ĮTRAUKTIES

Ką ir kaip keisti mokykloje, kad vaikai mėgtų į ją eiti?

„Kiekvieną kartą pastebėjus kurių nors mokyklos gyvenimo narių susvetimėjimą, būtina aiškintis priežastis ir ieškoti būdų joms šalinti.“

Meilė Lukšienė, 1993

(cituota iš Jungtys, 2000, p. 77)

18. Trečiojo Strategijos tikslo pagrindimas:

18.1. Anksti iš švietimo sistemos pasitraukia mažiau kaip 9 procentai Lietuvos jaunimo (esame geriausiųjų Europos Sąjungos valstybių narių dešimtuoke, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>; <http://www.svis.smm.lt>; <http://www.stat.gov.lt>), tačiau Lietuvos mokyklų nelankančių vaikų skaičius kelia nerimą. Dalis tėvų ir mokinių nepatenkinti mokykloje vyraujančiu ugdymo stiliumi ir pageidauja švietimo sistemoje daugiau alternatyvų, nukreiptų į individualių gebėjimų ugdymą ir asmenybės tobulėjimą. Tai aktualu tiek kaimo vietovių,

tiek miesto vaikams, socialinės atskirties rizikos grupėms, emigrantams, specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, kurie sunkiai integruojasi į bendrą besimokančiųjų srautą ir lieka anapus daugelio visuomeninių procesų. Vien formaliuoju ugdymo turiniu nesuteikiama pakankamai galimybių saviraiškai, lyderystei realizuoti, charakteriui ir tapatybei sukurti, tautinei savimonei atsirasti, kultūros kūrėjo vaidmeniui įsisąmoninti, kūrybos laisvei ir kūrybiškumui skleisti, gamtos pažinimui ir verslumui ugdyti. Kultūrinės saviraiškos poreikis šiuo metu sukuria didžiulį spaudimą formaliajam švietimui, kuris dažnai nepajėgus atliepti visų poreikių ir lūkesčių nesukurdamas formaliojo turinio perkrovos pavojaus.

18.2. Net gabūs vaikai kartais neranda priimtinos mokymosi formos. Tai aktualizuoja įtraukties į švietimą ir alternatyvių mokymosi galimybių, ypač socializacijos, asmenybinio, kultūrinio ugdymo tikslais, uždavinius. Į neformalųjį švietimą menkai įtraukiami arba neįsitraukia muziejai, bibliotekos, kitos kultūros, meno įstaigos ir kiti potencialūs neformaliojo švietimo teikėjai, pernelyg menkas dėmesys kreipiamas į esamų ir potencialių neformaliojo švietimo teikėjų pedagoginę kvalifikaciją. Vaikai turi per mažai galimybių naudotis instituciniu ikimokykliniu ugdymu. Neišplėtotos neformalaus akademinio bendravimo bei lavinimosi formos ir infrastruktūra (studijų miesteliai).

18.3. Daliai visuomenės yra aktuali švietimo prieinamumo (ypač aukštojo mokslo) problema. Lietuva pagal mo-

kančiųjų už studijas studijų kainų dydį, agentūros „Eurydice“ (angl. *Network on education systems and policy in Europe*, <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>) duomenimis, 2011 m. užėmė antrąją vietą tarp Europos Sąjungos valstybių narių. Dalis jaunimo negali lankyti neformaliojo švietimo mokyklų dėl lėšų stokos. Dėl lėšų stygiaus menkai išplėtotas suaugusiųjų švietimas.

18.4. Mažėjant bendrojo ugdymo mokyklų skaičiui kaimo vietovėse, kaimo gyventojai susiduria su sudėtingomis bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo prieinamumo galimybėmis, reikalaujančiomis didesnių finansinių ir laiko sąnaudų.

19. Trečiajam Strategijos tikslui pasiekti numatomos veiklos kryptys (uždaviniai):

19.1. plėsti mokymosi pasirinkimo galimybes ir didinti prieinamumą per švietimo įstaigų finansavimo modelį „pinigai paskui mokinį“, derinant šį modelį su valstybės regionine politika, valstybės planavimu ir valstybės užsakymu. Sukurti finansinius mechanizmus švietimo sistemos aprėpčiai regione didinti. Stiprinti Valstybinio studijų fondo veiklą teikiant paskolas studijoms;

19.2. turtinti mokymosi, praktinio taikymo aplinką mokyklose, plėsti neformaliojo švietimo mokyklų spektrą ir visų mokyklų veiklos įvairovę, ypač kultūrinės saviraiškos, lyderystės, kūrybingumo, verslumo, profesinių gebėjimų ugdymo galimybes, paramą savanorystės iniciatyvoms, kartu organizuojant nuolatinį dialogą dėl plėtros prioritetų. Rū-

pintis socialiniu, emociniu, lytiniu ir tarpkultūriniu ugdymu. Mokyklose diegti sisteminius pokyčius, lemiančius patyčių, prekybos žmonėmis ir smurto, alkoholio ir tabako vartojimo mažinimą, kad būtų užtikrinamas mokyklos bendruomenės psichologinis saugumas;

19.3. užtikrinti naudojimosi švietimu pirmenybę socialinės atskirties, prekybos žmonėmis aukoms ir rizikos bei specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų grupėms, siekiant socialinės atskirties įveikos ir gabių asmenų ugdymo dermės. Sukurti veiksmingą socialinės paramos sistemą socialiai remtiniems švietimo sistemos dalyviams. Stiprinti Švietimo ir mokslo ministerijos ir savivaldybių administracijos vaidmenį koordinuojant specialųjį ugdymą, teikti kokybišką metodinę pagalbą specialiojo ugdymo specialistams. Kaimo mokyklų ir tautinių mažumų kalbomis mokymą vykdančių mokyklų tinklo pertvarką įgyvendinti atsižvelgiant į bendruomenių, ypač vaikų, interesus, laikantis mokyklų efektyvumo ir socialinės atskirties mažinimo principo. Užtikrinti tautinės, pilietinės Lietuvos tapatybės stiprinimą, lietuvių kalbos, tautinių mažumų gimtųjų kalbų mokymo ir ugdymo tautinių mažumų kalba kokybę, Lietuvos kultūros puoselėjimą ir tęstinumą;

19.4. plėtoti formaliojo ir neformaliojo švietimo integralumą ir tarpusavio papildomumą, diegti atvirus ir lanksčius mokymosi būdus. Prireikus sudaryti savarankiško mokymosi galimybę;

19.5. užtikrinti lietuviškosios ir Lietuvos tapatybės ir kultūros ugdymą.

IV PRIORITETINĖ KRYPTIS: MOKYMASIS IR ĮGALINIMAS VISĄ GYVENIMĄ

Kaip švietimui išmokti padėti žmonėms?

„Reformos tikslas – ne siaurai mokykla, o visuomenės
ugdymas, jos mąstymo keitimas.“

Meilė Lukšienė, 1994

(cituota iš *Jungtys*, 2000, p. 260)

20. Ketvirtojo Strategijos tikslo pagrindimas:

20.1. Nedarbas ir emigracija meta iššūkį švietimui operatyviau reaguoti į pokyčius darbo rinkoje, padėti žmonėms greičiau susiorientuoti, atpažinti savo privalumus ir jais pasinaudoti ieškant darbo, gebėti savarankiškai valdyti karjerą, rinktis perspektyvesnes karjeros kryptis, savarankiškai kurti verslą ir savo darbo vietą. Švietimas turi atverti ir siūlyti įvairias mokymosi galimybes, padedančias žmogui tobulinti gebėjimus remiantis kvalifikacijomis ir visapusišku savęs tobulinimu, įgyjant pasitikėjimo savo jėgomis, atsakomybės už save, bendruomenę, valstybę ir aplinką. Be šių pastangų, tikėtina, kad žmonės nepasitikės švietimu, nusivils savimi, valstybe, silpnės asmenų ryšys su ja, o tai destruktiviai veiks asmens savimonę ir tapatybę, skatins emigruoti. Valstybė privalo suteikti žmogui kitą galimybę savoje šalyje, padėti rasti naują vietą sociume ir išmokti naujų vaidmenų, įgyti naujų kompetencijų. Švietimas turi tapti suaugusiųjų keliu į bendruomeninį, socialinį, pilietinį, kultūrinį, ekonominį gyvenimą ir pirmąją pagalbą priėjus aklavietę, kilus atskirties pavojams.

20.2. Lietuvos suaugę gyventojai (25–64 metų) pastaruoju metu vis aktyviau mokosi lavindami tiek profesinius, tiek asmeninius gebėjimus, bet suaugusiųjų švietimo sritis tebelieka nepakankamai išplėtotą, atsilieka nuo kitų švietimo sričių. Nuolatinis suaugusiųjų mokymasis vis dar nėra populiarus. Stokojame įstaigų, kurias galėtume vadinti mokymosi visą gyvenimą mokyklomis, traukiančių dėmesį ir žinomų kaip vietos, į kurias galima ateiti ir nuolat gauti švietimo pagalbą. Mokymosi visą gyvenimą institucinė sandara labiau orientuota į formaliojo švietimo teikimą. Fragmentiškas neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimas, tarpinstitucinio koordinavimo stoka, lanksčių, vartotojų poreikius atitinkančių suaugusiųjų neformaliojo švietimo programų trūkumas įvairių lygių švietimo įstaigose, įvairiais būdais įgytų kompetencijų formalizavimo galimybių, suaugusiųjų mokymosi motyvacijos stoka stabdo šalies pažangą ir gebėjimus reaguoti į sumanios visuomenės kūrimo iššūkius.

20.3. Neformaliojo švietimo būdu arba darbo vietoje įgyta patirtis ir kompetencijos dažnai neturi savo formalios išraiškos, todėl nepripažįstamos darbdavių – nėra galimybių jas parodyti ieškant darbo.

20.4. Suaugusiųjų mokymasis turi pereiti prie mokymosi rezultatais grindžiamos politikos, kurioje pagrindinis vaidmuo tektų besimokančiajam, nepaisant jo mokymosi formos ar amžiaus: darbe, namie, bendruomenėje, savarankiškai ar švietimo įstaigoje, ir kuri suteiktų jam naujų ekonominio konkurencingumo, socialinio saugumo ir gyvenimo kokybės galimybių.

21. Ketvirtajam Strategijos tikslui pasiekti numatomos veiklos kryptys (uždaviniai):

21.1. skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę pagal ūkio ir visuomenės poreikį ir veiklos rūšių tęstinumo pajėgumus ir kurti lanksčią prieinamumo sistemą, užtikrinti mokyimo kokybę, stiprinti kultūros įstaigų, verslo galimybes dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procese;

21.2. organizuoti edukacinę pilietinę veiklą, asmenybės saviugdą visoje šalyje, plėtoti įvairias jos organizacines formas, skatinti mokinius ir studentus vienijančių vietinių ir nacionalinių organizacijų stiprėjimą;

21.3. stiprinti motyvaciją mokytis, susiejant mokymąsi visą gyvenimą su besimokančiųjų pasirinkimais, sukuriant finansinės paramos sistemą. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą ir darbo patirties integralumą, ypač per praktiką, stažuotes, profesinį mokymą, diegiant pameistrystės formą. Sukurti ir pradėti taikyti įvairiais mokymosi būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą;

21.4. sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai valdyti karjerą, teikiant individualizuotą įvairių formų pagalbą realioje ir virtualioje aplinkoje, plečiant tam reikalingus gebėjimus ir galimybes, ugdant svarbias kompetencijas, formuojant gyvenimo kelio (karjeros) rinkimosi sąmoningumą ir ugdymosi tęstinumą. Inicijuoti ir remti kokybišką studijų programų, profesijų, ypač perspektyviausių, populiarinimą;

21.5. sukurti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą, apimančią neformaliojo suaugusiųjų finansavimo mechanizmą,

tarpinstitucinį koordinavimą, informavimą ir konsultavimą, neformaliojo mokymosi kokybės užtikrinimą ir neformaliai įgytų kompetencijų pripažinimą.

PAGRINDINĖS NUOSTATOS DĖL UGDYMO TURINIO IR TAPATYBĖS

22. Strategijos tikslų ir veiklos kryptių įgyvendinimas vyks lygiagrečiai su švietimo turinio ir ugdymo proceso kaita. Siekiant švietimo sistemą orientuoti į kūrybiškumo, šiuolaikinių technologijų išmanymo, verslumo, pilietiškumo ir lyderystės ugdymą, visais švietimo lygiais bus sukurtos kūrybiškumui, ieškojimui ir tobulėjimui atviros mokymosi programos. Švietimo sėkmė bus matuojama asmenybės kaitą atskleidžiančiais mokymosi rezultatais, plačiai pasitelkiant įsivertinimą.

23. Lituanistinį švietimą numatoma įtvirtinti kaip humanistinio ugdymo – bendrųjų kultūrinių kompetencijų lavinimo, kūrybingo asmens ir visuomenės ugdymo – pagrindą. Numatoma užtikrinti humanitarinio išsilavinimo pagrindus visose Lietuvos aukštosiose mokyklose.

24. Stiprinant ryšius su pasaulio lietuvių bendruomenėmis ir siekiant palaikyti jų tautinę tapatybę, bus toliau puoselėjamas lituanistinis švietimas, virtualus mokymas. Taip pat bus siekiama pritraukti daugiau atvykstančių studentų, mokinių mokytis Lietuvos švietimo įstaigose, ypač aukštosiose mokyklose.

III. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

25. Strategija, kaip ilgos trukmės planavimo dokumentas, numato švietimo politikos prioritetines kryptis: didinti mokytojų ir dėstytojų profesionalumą; puoselėti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą; plėtoti švietimo prieinamumą ir lygias galimybes; skatinti mokymąsi visą gyvenimą. Švietimo tobulinimas apima horizontalius procesus, pasireiškiančius keliuose valstybės valdymo srityse. Įgyvendinant Strategiją, dalyvaus Švietimo ir mokslo ministerija, kitos valstybės institucijos, savivaldybės, nevyriausybinių organizacijų, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys. Strategijos tikslai ir uždaviniai bus įgyvendinami vadovaujantis Nacionalinės pažangos programa ir kitais vidutinės trukmės dokumentais. Konkrečias priemones Strategijos tikslams ir uždaviniams pasiekti kiekviena įgyvendinanti institucija numatys savo strateginės veiklos planuose. Strategijos įgyvendinimą koordinuos Švietimo ir mokslo ministerija.

26. Strategijos įgyvendinimo priežiūrą atliks Lietuvos Respublikos Seimas (2017 m. numatomas Strategijos pusiau-keleš įvertinimas), Lietuvos švietimo taryba (kasmetė analizė) ir Švietimo ir mokslo ministerija (nuolatinė stebėseną).

27. Švietimo ir mokslo ministerija, bendradarbiaudama su švietimo bendruomenės socialiniais partneriais, sukviess atvirą Strategijos įgyvendinimo forumą, kuriame bus diskutuojama dėl švietimo politikos kaitos kryptių įgyvendinimo

kokybės, ugdymo turinio tobulinimo, siūlomi būdai, kaip geriau galėtų bendradarbiauti mokytojai ir mokslininkai, dėstytojai ir darbdaviai, kitos visuomenės grupės, nustatydamos artimiausius švietimo permainų prioritetus ir tobulindamos švietimo turinį.

28. Strategijai įgyvendinti prioritetiškai nukreipiami Švietimo ir mokslo ministerijai skiriami valstybės biudžeto asignavimai (įskaitant Europos Sąjungos paramą, išskyrus asignavimus moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai), panaudojami kitų asignavimų valdytojų ištekliai, pritraukiamos fizinių ir kitų juridinių asmenų lėšos. Informacija apie skiriamas lėšas, jų skyrimo kriterijus ir sąlygas turi būti aiški, vieša ir prieinama visuomenei.

29. Strategija siekiama solidarios, veiklios ir besimo-kančios visuomenės, todėl visi suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, visuomenės grupės ir asociacijos laikytini Strategijos įgyvendintojais, o jų bendradarbiavimą koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerija.

Strategijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai ir siekiniai

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekiny 2017 m.	Siekiny 2022 m.
PAGRINDINIS STRATEGINIS TIKSLAS – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, veržiam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, valstybės ir pasaulio ateitį				
1.	Mokinių, atitinkančių bent 3 (iš 6) tarptautinio penkio-olikmečių mokymosi pasiekimų tyrimo PISA ¹ lygį, dalis, proc. (OECD) ² skaitymo raštingumas matematinis raštingumas gamtamokslinis raštingumas	45,6 47,7 54,1 (2009 m.)	Vidutiniškai ne mažiau kaip 50 47 49 55	Vidutiniškai ne mažiau kaip 54 49 51 56
2.	Mokinių, nepasiekiančių 2 (iš 6) tarptautinio penkio-olikmečių mokymosi pasiekimų tyrimo PISA lygio, dalis, proc. (OECD) skaitymo raštingumas matematinis raštingumas gamtamokslinis raštingumas	24,3 26,3 17,0 (2009 m.)	Vidutiniškai ne daugiau kaip 20 22 24 15	Vidutiniškai ne daugiau kaip 15 19 20 14

¹ PISA (angl. *Programme for International Student Assessment*) – Tarptautinis penkio-olikmečių tyrimas.

² OECD (angl. *Organisation for Economic and Social Cooperation and Development*) – Ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija.

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekinyms 2017 m.	Siekinyms 2022 m.
3.	Pilietinės galios indeksas (Pilietinės visuomenės indeksas)	35,0 (2012 m.)	40,0	45
4.	Lietuvos aukštųjų mokyklų, patenkančių į akademinio pasaulio universitetų reitingo (angl. <i>Academic Ranking of World Universities, ARWU</i>) 500-ka, skaičius	0 (2013 m.)	1	1
5.	Iš Bolonijos proceso regiono atvykstančių ir į ten išvykstančių laikinai studijuoti studentų skaičiaus santykis Lietuvai (Eurostatas – Europos Sąjungos statistikos tarnyba)	0,09 (2009 m.)	0,3	0,6
6.	20–24 metų asmenų, turinčių bent vidurinį išsilavinimą, dalis, proc. (Eurostatas)	89,3 (2012 m.)	90	90
7.	30–34 metų asmenų, turinčių aukštąjį ar jam prilygintą išsilavinimą, dalis, proc. (Eurostatas)	48,7 (2012 m.)	ne mažiau kaip 48,7	ne mažiau kaip 48,7
8.	Įsidarbinančių 25–64 metų asmenų dalis, proc. (Eurostatas)	11,1 (2012 m.)	13	16
9.	Nacionalinės išlaidos švietimui kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis, proc. (Eurostatas)	5,38 (2010 m.)	5,8	6

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekinyss 2017 m.	Siekinyss 2022 m.
PIRMAS TIKSLAS – pasiekti tokių pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų daugumą sudaro apmąstantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs mokytojai ir dėstytojai				
10.	Istojusiųjų į švietimo ir ugdymo krypčių grupės programas universitetuose minimalaus konkurso balo ir istojusiųjų į tais metais populiariausios grupės programas skirtumas, proc. (LAMA BPO ³)	18,7 (2012 m.)	12	10
11.	Vyrų mokytojų, dirbančių pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, dalis, proc. (ŠVIS)	16 (2012 m.)	17	20
12.	Mokytojų, kurie per pastaruosius 5 metus mokėsi bent vieno menesio arba 6 kreditų apimtimi, dalis, proc. (ŠVIS)	Nėra duomenų	16	20
13.	Mokytojų, patenkintų savo darbu, indeksas ⁴ , balais (nuo 0 iki 4 balų sistema) (OECD TALIS (tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas, angl. <i>Teaching and Learning International Survey</i>) tyrimas)	3,02 (2008 m.)	3,06	3,1
14.	30–49 metų amžiaus mokytojų ir dėstytojų dalis, proc. (ŠVIS, Lietuvos statistikos departamentas)	51,8 (2012 m.)	55	60

³ Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti.

⁴ Mokytojų pasitenkinimo darbu indeksą skaituoja OECD TALIS. Indeksas gali svyruoti nuo 0 iki 4. Pagal šį rodiklį Lietuva yra viena iš 5 paskutinių šalių.

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekinyss 2017 m.	Siekinyss 2022 m.
ANTRAS TIKSLAS – įdiegti duomenų analizę ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančių savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną				
15.	Savarankiškos ⁵ mokyklos statusą turinčių mokyklų dalis, proc. (ŠVIS)	0 (duomenys neperkelti)	5	10
16.	Pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalis, proc. (ŠVIS)	1,3 (2011 m.)	50	100
17.	Švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių savivaldybių dalis, proc. (ŠVIS)	0 (2011 m.)	50	100
18.	Studijų programų, akredituotų maksimaliam laikotarpiui, dalis nuo visų akredituotų programų, proc. (Studijų kokybės vertinimo centras, SKVC)	47 (2011 m.)	60	80
19.	Universitetų ir verslo bendradarbiavimas, vieta Europos Sąjungoje (Pasaulio ekonomikos forumas)	13 (2012 m.)	12	11
20.	Privačios išlaidos švietimui kaip BVP dalis, proc. (Eurostatas)	0,69 (2010 m.)	0,8	0,9

⁵ Mokyklos, savarankiškai valdančios išteklius, dirbančios pagal atsakomybės ir atskaitomybės visuomenei principus. Įstatymų leidėjas, nepaneigdamas šių mokyklų autonomijos principų, gali nustatyti jų organizacinės ir valdymo struktūrų pagrindus.

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekiny 2017 m.	Siekiny 2022 m.
TREČIASIS TIKSLAS – užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius				
21.	Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis, proc. (Eurostatas)	84,2 (2011 m.) ⁶	90	95
22.	18–24 metų asmenų be vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos dalis (10 metų vidurkis), proc. (Lietuvos statistikos departamentas)	9,1 (2002–2011 m.) ⁷	8,9	8
23.	Paraiškų ir paskolų, suteiktų per Valstybinį studijų fondą, santykius	0,85 (2012 m.)	0,9	0,99
24.	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis, proc. (ŠVIS)	27,4 (2012 m.)	60 ⁸	100
25.	Vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis, proc. (ŠVIS)	1,1 (2012 m.)	0,8	0,5
26.	Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis, proc. (Švietimo ir mokslo ministerijos užsakomasis tyrimas)	44,6 (2011 m.)	50	70
27.	7–16 metų amžiaus asmenų, gyvenančių kaimo vietovėse, skaičius vienai kaimo mokyklai (ŠVIS, Lietuvos statistikos departamentas) ⁹	206,3 (2012 m.)	206	206

⁶ Kaimo vietovėse – 40,1 procento (2012 m. – ŠVIS, Lietuvos statistikos departamentas (Eurostato duomenų nėra).

⁷ Kaimo vietovėse – 11,7 procento (2012 m. – ŠVIS, Lietuvos statistikos departamentas).

⁸ Kiekvienoje savivaldybėje ne mažiau kaip 60 procentų neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis.

Eil. Nr.	Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Būklė (metai)	Siekiny 2017 m.	Siekiny 2022 m.
KETVIRTAS TIKSLAS – Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienetų sąlygų mokyti visą gyvenimą sistemą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje. Derinti asmens pasirinkimą su valstybiniu planavimu				
28.	Mokymosi visą gyvenimą lygis 25–64 metų amžiaus grupėje, proc. (Lietuvos statistikos departamentas)	5,2 (2012 m.)	8	12
29.	25–34 metų asmenų, kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas, dalis, proc. (Eurostatas)	6,9 (2011 m.)	7,5	8,5
30.	Asmenų, vidurinį išsilavinimą įgyjančių profesinėse mokyklose, dalis, proc. (Eurostatas)	28,4	33	35
31.	Pripažintų kvalifikacijų skaičius per metus 10 000 gyventojų (ŠVIS)	Nėra duomenų	5	10

⁹ Mieste – 270,4 (2012 m. – ŠVIS, Lietuvos statistikos departamentas)

VALSTYBINĖ ŠVIETIMO 2013–2022 METŲ STRATEGIJA

2014-12-19. Tiražas 3000 egz.

Išleido Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras,
Geležinio Vilko g.12, LT-01112 Vilnius

Spausdino UAB „Lodvila“, Sėlių g. 3A, LT-08125 Vilnius